

Ulusal yenidoğan endokrinoloji yaklaşımında yeni bir sayfa açmak

Turning over a new leaf in national neonatal endocrinological approach

Ömer Erdeve¹, Korcan Demir², Esin Koç³, Feyza Darendeliler⁴

¹Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Yenidoğan Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

²Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Endokrinoloji Bilim Dalı, İzmir, Türkiye

³Türk Neonatoloji Derneği Başkanı, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Yenidoğan Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

⁴Çocuk Endokrinolojisi ve Diyabet Derneği Başkanı, İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Endokrinoloji Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Cite this article as: Erdeve Ö, Demir K, Koç E, Darandeliler F. Turn over a new leaf in national neonatal endocrinological approach. *Türk Pediatri Ars* 2018; 53(Suppl 1): S196-S197.

Türkiye'nin son yıllarda yenidoğan yoğun bakım alanında gerçekleştirdiği ilerlemeler, günümüzde artık birçok özellikli hastanın sağlık hizmetine ulaşmasına ve destek almasına imkan tanımaktadır (1). Yenidoğan uzmanlarının ve yoğun bakım birimlerinin sayılarının artması ve ülke çapında daha rasyonel bir dağılım göstermesi, yenidoğan endokrinoloji alanındaki hastaların da erken tanı almalarını ve tedavi yaklaşımı açısından referans merkezlere yönlendirilmelerini sağlamaktadır. Bahsedilen gelişmeler ışığında, yenidoğan yoğun bakım birimi ve çocuk endokrinoloji birimlerini içeren bazı referans hastanelerinde oluşturulan kurumsal iş birliğinin artık ülke çapındaki tüm kurumlarda olması gerektiği daha net olarak ortaya çıkmaktadır.

Yenidoğan döneminde görülen önemli endokrin sorunlara ortak ulusal bir yaklaşım sergilenebilmesi için, Çocuk Endokrinolojisi ve Diyabet Derneği ile Türk Neonatoloji Derneği bir araya gelerek tartışılması gereken konuları belirledi. Her konu için ayrı olacak şekilde bilimsel komisyonlar oluşturuldu ve 9-10 Şubat 2017 tarihlerinde, üyelerinin katıldığı Neonatal Endokrinoloji Çalıştayı gerçekleştirildi. Toplantıda, güncel bir bakış açısıyla hipotiroidi ve maternal tiroid hastalıklarının yenidoğan üzerine etkileri, adrenal yetmezlik, cinsiyet gelişim kusurları, hipoglisemi ve hiperglisemi, prema-

türe osteopenisi ve hipofosfatazyaya başlıklarındaki konular ele alındı. Sunumları hazırlayan konuşmacıların, bilimsel kurul ve katılımcıların katkılarını da göz önüne alarak oluşturdukları metinler, farklı araştırmacılar tarafından değerlendirildi ve uzlaşma rehberi olarak basılabilecek son metinler oluşturuldu.

Türk Pediatri Arşivi'nin bu sayısında sunulan yenidoğan hastalıklarına yönelik 22 rehberin beş tanesi Neonatal Endokrinoloji Çalıştayı sonucu ulaşılan uzlaşma rehberlerinden oluşmaktadır. "Gebelikte tiroid hastalıklarının neonatal etkileri ve TSH yüksekliği olan bebeğe yaklaşım" başlıklı makalede gebelerde ve yenidoğanlarda tiroid fonksiyonlarını etkileyebilen çeşitli durumların sonuçları detaylı teorik bilgilerin yanı sıra algoritma ve olgu örnekleri ile sunulmuştur (2). "Neonatal adrenal yetmezlik: Neonatoloji ve Çocuk Endokrinoloji Dernekleri uzlaşma raporu" makalesinde klinik uygulamalar sırasında sık sık gündeme gelen sorulara pratik yanıtlar verilmiştir (3). Hem tıbbi hem de çeşitli sosyal güçlükler barındıran cinsiyet gelişim bozukluğu hastalıklarında yol gösterici olarak kullanılabilinecek olan "Cinsiyet gelişim bozukluğu olan ambiguous genitelyalı yenidoğan bebeklerde tanı ve tedavi yaklaşımı" makalesinde ise genel yaklaşımın yanı sıra konjenital adrenal hiperplazi konusuna da yer verilmiştir (4). "Hiperglisemi: hangi

Yazışma Adresi / Address for Correspondence: Ömer Erdeve E-posta / E-mail: omererdeve@yahoo.com

©Telif Hakkı 2018 Türk Pediatri Kurumu Derneği - Makale metnine www.turkpediatriarsivi.com web adresinden ulaşılabilir.

©Copyright 2018 by Turkish Pediatric Association - Available online at www.turkpediatriarsivi.com

DOI: 10.5152/TurkPediatriArs.2018.01824

eşik değeri tanısal yaklaşım ve tedavi” başlıklı makalede term bebeklere göre pretermelerde daha sık görülen kan şekeri yüksekliğine yönelik yaklaşım pratik bir şekilde anlatılmaktadır (5). ‘Yenidoğan hipoglisemisine yaklaşım’ rehberinde ise birimlerde çok sık karşılaşılan bu soruna özellikle endokrinolojik yönden yaklaşım tartışılmıştır (6).

Yaklaşık bir yıllık bir ekip çalışması sonucu ortaya çıkan rehberlerimizin sizlerle buluşuyor olmasından ötürü büyük mutluluk duyuyor ve emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz. Bu uzlaşma raporlarımızın yayınlanması ile birlikte gelişmiş ülkelerden yakın zamanda yayınlanmış önerilere paralel ulusal rehberlerimize kavuşmuş oluyoruz (7-9). Rehberlerimizin hem Türkçe hem de İngilizce olarak ulaşılabilir olmasından dolayı, ulusal boyutta başlayan bu bilimsel katkının başta bölge ülkelerimiz olmak üzere uluslararası camiaya da fayda sağlamasını temenni ediyoruz. Rehberlerimizin pediatrik endokrinolog ve neonatologlar kadar sahada çalışan genel pediatristlerin de yararlanabileceği iyi bir kaynak olacağına inanıyoruz.

Kaynaklar

1. Atun R, Aydın S, Chakraborty S, et al. Universal health coverage in Turkey: enhancement of equity. *Lancet*. 2013; 382: 65-99.
2. Özön A, Tekin N, Şıklar Z, ve ark. Gebelikte tiroit hastalıklarının neonatal etkileri ve TSH yüksekliği olan bebeğe yaklaşım. *Türk Pediatr Arch* 2018; 10.5152/TürkPediatri-Ars.2018.01819.
3. Yiğit Ş, Türkmen M, Tuncer O, et al. Neonatal adrenal yetmezlik: Türk Neonatoloji ve Çocuk Endokrinoloji ve Diyabet Dernekleri uzlaşma raporu. *Türk Pediatr Arch* 2018; 10.5152/TürkPediatriArs.2018.01822.
4. Çetinkaya M, Özen S, Uslu S, et al. Cinsiyet gelişim bozukluğu olan ambiguous genitelyalı yenidoğan bebeklerde tanı ve tedavi yaklaşımı: Türk Neonatoloji ve Çocuk Endokrinoloji ve Diyabet Dernekleri uzlaşma raporu. *Türk Pediatr Arch* 2018; 10.5152/TürkPediatriArs.2018.01818.
5. Şimşek DG, Ecevit A, Hatipoğlu N, et al. Yenidoğan hiperglisemisi, hangi eşik değeri, tanısal yaklaşım ve tedavi?: Türk Neonatoloji ve Çocuk Endokrinoloji ve Diyabet Dernekleri uzlaşma raporu. *Türk Pediatr Arş* 2018; 10.5152/TürkPediatriArs.2018.01821.
6. Aliefendioğlu D, Çoban A, Hatipoğlu N, et al. Yenidoğanda hipoglisemiye yaklaşım: Türk Neonatoloji ve Çocuk Endokrinoloji ve Diyabet Dernekleri uzlaşma raporu. *Türk Pediatr Arş* 2018;10.5152/TürkPediatriArs.2018.01820.
7. Alexander EK, Pearce EN, Brent GA, et al. 2017 guidelines of the American Thyroid Association for the diagnosis and management of thyroid disease during pregnancy and the postpartum. *Thyroid* 2017; 27: 315-89.
8. Ahmed SF, Achermann JC, Arlt W, et al. Society for Endocrinology UK guidance on the initial evaluation of an infant or an adolescent with a suspected disorder of sex development (Revised 2015). *Clin Endocrinol (Oxf)* 2016; 84: 771-88.
9. Thornton PS, Stanley CA, De Leon DD, et al. Recommendations from the Pediatric Endocrine Society for evaluation and management of persistent hypoglycemia in neonates, infants, and children. *J Pediatr* 2015; 167: 238-45.